

Plan mot kränkande behandling och diskriminering Kvillsfors skola

Dokumenttyp:	Handlingsplan
Beslutad av:	Rektor (2020-09-07)
Gäller för:	Kvillsfors skola
Giltig fr.o.m.:	2020-09-07
Dokumentansvarig:	Rektor
Senast reviderad:	2020-09-07
Senast granskad:	2020-09-07

Vision

Den lilla skolan med de stora visionerna där vi utvecklas tillsammans, alla känner sig trygga och får uppleva känslan av att lyckas.

Personal och rektor vid Kvillsfors skola

Bakgrund

I skollagen och i läroplanerna står att den svenska förskolan och skolan vilar på demokratins grund och att den bör utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att var och en som verkar inom skolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö (Skollagen 1 kap. 5 §).

Vi har som uppgift att i förskolan och skolan förmedla grundläggande värden såsom alla människors lika värde, människolivets okränkbarhet, jämställdhet mellan män och kvinnor, individen frihet och integritet och solidaritet med svaga och utsatta.

Den 1 januari 2009 trädde en ny Diskrimineringslag i kraft. Den innebär att skolan har skyldighet att främja lika rättigheter och möjligheter oberoende av kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Skolans uppdrag

Enligt 6 kap. i skollagen angående kränkande behandling samt 3 kap. 14§-16§ i Diskrimineringslagen ska huvudmannen se till att:

- Det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering. (skollagen 6 kap 6 §, Diskrimineringslagen 3 kap 14§)

- Skolan förebygger och förhindrar kränkande behandling och diskriminering. (skollagen 6 kap 7§, Diskrimineringslagen 3 kap 15§)
- Det upprättas en årlig plan/likabehandlingsplan (skollagen 6 kap 8§, Diskrimineringslagen 3 kap 16§)

Förankring av planen

- Vid vårterminens föräldramöte inför förskoleklasstarten, ges information till vårdnadshavare
- Planen aktualiseras vid föräldramöte på höstterminen i respektive klass av klasslärare.
- Planen aktualiseras och diskuteras i samtliga klasser vid varje hösttermins början.
- Planen finns väl synlig i respektive klassrum.
- Likabehandlingsplanen finns på skolans hemsida.
- Rektor ansvarar för att information om likabehandlingsplanen delges all personal på höstterminens första arbetsplatsträff. Rektor ansvarar även för att nyanställd personal informeras.

Vad står begreppen för?

Diskrimineringsgrunder

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck, att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än sitt fysiska
- Etnisk tillhörighet, nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- Religion eller annan trosuppfattning(Lagen gäller dock inte politisk uppfattning)
- Funktionsnedsättning, att någon har varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av sin funktionsförmåga som uppstått till följd av en skada eller en sjukdom
- Sexuell läggning, att någon har en homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
- Ålder

Typer av kränkande behandling

När skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsoverskridande identitet eller ålder.

Direkt diskriminering

Att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till de sju diskrimineringsgrunderna

Indirekt diskriminering

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas indirekt diskriminering. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Mobbning

Definitionen på mobbning är att en person blivit utsatt för kränkningar vid upprepade tillfällen. Det råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn, och meddelande på olika webbcommunities).

Trakasserier

Uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Uppträdanden som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Det kan vara: retas, mobbas, frysa ut någon eller knuffas.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Skolans personal måste ibland tillrättvisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva det som kränkande.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar enligt lag att:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten på skolan. Om kränkning sker måste rektor säkerställa att en utredning sker.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller funktionshinder samt kränkande behandling.
- årligen utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever samt informera vårdnadshavare. Detta sker på arbetsplatsträffar, föräldramöten, elevråd och klassråd.
- om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa och vara väl insatt i skolans likabehandlingsplan.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- se till att åtgärder vidtas skyndsamt då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas.
- bevaka att utreda fall av diskriminering och annan kränkande behandling, där den enskilda läraren är berörd, följs upp.
- lyfta ärende till trygghetsgruppen

Elever

Alla elever bör:

- påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på skolan

Nulägesanalys/kartläggning

- Skolan har en trygghetsgrupp bestående av Johan Frick, Kristina Nilsson, Liselotte Nyström och Monica Lundin. Trygghetsgruppen ansvarar för arbete med och sammanställning av anmälda trygghetsärenden.

Studieklimat, psykosocial- och fysisk studiemiljö

- Protokoll från arbetsmiljöromd
- Individuella utvecklingssamtal sker minst en gång per termin.
- En inventering av otrygga platser görs av klassläraren med samtliga elever inför utvecklingssamtal samt av fritidspersonalen. En sammanställning sker av trygghetsgruppen och redovisas på elevrådet.
- Klassens kvalitetsrapport
- Skolan arbetar för att det ska vara en tillgänglig lärmiljö för samtliga elever på skolan.

Verksamhetens planläggning

Läsårsplanering

- Skolavslutning sker för närvarande i Skirö kyrka och julavslutning i Equmeniakyrkan. Om någon elev, på grund av trosuppfattning, inte kan eller vill delta sker en överenskommelse i samråd med vårdnadshavare.
- Våra gemensamma aktivitetsdagar planeras så att samtliga elever ska kunna delta.

Veckoplanering

- Planering, undervisning och material anpassas på bästa sätt utifrån elevens behov.

Undervisningen

- Det finns kompensatoriska hjälpmedel att tillgå för samtliga elever
- Hänsyn tas till elever med funktionshinder vid planering och undervisning.

Mål

På vår skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter. Ingen elev ska känna sig diskriminerade på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Varje elev har rätt att möta en verksamhet som är anpassad utifrån hans/ hennes behov.

Främjande och förebyggande insatser

För samtliga diskrimineringsgrunder gäller följande:

- All personal känner till och är förtrogen med likabehandlingsplanen. Klasslärarna går igenom med eleverna vad likabehandlingsplanen innebär.
- Skolans ordningsregler och klassrumsregler hålls levande.
- Klassråd, elevråd och skolråd genomförs.
- Planerade rastaktiviteter planeras av Monica.

- Föräldrarna får information om planen vid höstterminens föräldramöte. Förskoleklassen informeras vid föräldraträff på våren före skolstart.
- Rastvärdar finns på rasterna enligt fastställt schema. Rastvärdarna bär reflexväst. Bussvärdar finns på eftermiddagstid när eleverna åker hem.
- Personal finns i omklädningsrummen vid ombyte.
- Trygghetsgruppen träffas minst två träffar per termin.
- Arbete med social och emotionell träning samt kompisamtal sker kontinuerligt i klasserna.
- Basgruppsarbete genomförs för att öka tryggheten.
- Pedagogerna ansvarar för gruppindelningar och placering i exempelvis klassrum, buss och matsal.
- Kartläggning av utemiljön, eleverna markerar på en karta var de leker och var de eventuellt känner sig otrygga.
- Gemensamma temadagar med åldersblandade grupper.

Ansvariga: Rektor, lärare och övrig personal

Uppföljning av förebyggande insatser sker i anslutning till APT, AE samt vid läsårets slut.

För var och en av diskrimineringsgrunderna gäller några mer specifika insatser:

Etnisk tillhörighet:

- Diskussioner förs vid eventuella kulturkrockar gällande exempelvis klädsel, språk eller utseende.
- Tillsammans med eleverna diskutera fördomar och stereotypa föreställningar om olika etniska och religiösa grupper när sådana dyker upp i media eller i läromedel.
- Tolk anlitas vid behov (vid utvecklingssamtal, föräldramöte mm)
- Vi tillåter inga rasistiska symboler, ord eller andra rasistiska handlingar.
- Föreläsning av Mattias Norberg för personalen angående interkulturalitet

Religion eller annan trosuppfattning:

- Tillsammans med eleverna diskutera fördomar och stereotypa föreställningar om olika etniska och religiösa grupper när sådana dyker upp i media eller i läromedel.
- Erbjuder alternativ till exempelvis skolavslutning.

Funktionsnedsättning

- Vi arbetar för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet oavsett funktionsnedsättning. Skolans rutiner kring mottagandet av elever, vars funktionsnedsättning ställer krav på den pedagogiska eller fysiska miljön, ska särskilt uppmärksammas.
- Alla pedagoger hålls fortlöpande underrättade om de behov eleven/ elever med funktionsnedsättning har och om vilka kompensatoriska hjälpmedel som finns.
- De elever som behöver har tillgång till kompensatoriska hjälpmedel.

- Handledning ges till våra elevassistenter och resurspedagoger
- Sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.
- En medvetenhet hos personalen om hur man hanterar frågor kring sexuell läggning samt att ingen använder ord som hör samman med detta i kränkande avsikt.
- Kontinuerligt föra pedagogiska diskussioner som rör jämställdhet.

Rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda trakasserier och annan kränkande behandling

Vem kontaktar jag vid diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling?

För att anmäla ett ärende kan elev eller vårdnadshavare vända sig till lärare eller till skolans trygghetsgrupp. I trygghetsgruppen ingår Johan Frick, Kristina Nilsson, Liselotte Nyström och Monica Lundin. Om en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt av en vuxen på skolan så kan eleven vända sig till skolans trygghetsgrupp eller annan vuxen, som i sin tur vänder sig till rektor.

Rutiner för utredning av misstänkta fall av trakasserier eller annan kränkande behandling

1. Elev eller vårdnadshavare meddelar personal om den eventuella kränkningen eller diskrimineringen. Personal avgör om det går att lösa på plats eller om trygghetsgruppen ska bli inkallad.
2. Insamling av fakta genom samtal med den som utsatts för trakasserier, personal, hemmet eller genom iakttagelser och observationer som gjorts. I de fall där samtal sker med den som utsatts måste detta ske på ett diskret sätt. Samtalen dokumenteras utav en deltagare i trygghetsgruppen och en annan från trygghetsgruppen samtalar med eleven/eleverna. Vårdnadshavare informeras samma dag.
3. Analysera det som framkommit vid insamlingen av fakta. Detta sker i trygghetsgruppen och med berörd personal.
4. Åtgärda:
 1. Enskilda samtal med den elev/elever som utsatt någon annan för kränkande behandling, tillsammans med två vuxna (samtalsledare och sekreterare) från trygghetsgruppen. I samtalet informeras eleven om att beteendet inte accepteras och att det omedelbart måste upphöra.
 2. Åtgärderna grundas på vad som framkommit i utredningen. Upprätta överenskommelse med eleven. Vårdnadshavare till både de utsatta och de utsättande eleverna informeras. Klassläraren ansvarar för information till vårdnadshavare.
 3. Eventuellt upprättande av åtgärdsprogram
5. Uppföljning:

1. Uppföljningssamtal med aktuella elever sker inom en vecka efter första samtalet. Efter ytterligare 2 veckor genomförs ännu ett uppföljningssamtal med aktuella elever. Vid behov informeras vårdnadshavare/målsman om det aktuella läget. Uppföljning sker kontinuerligt tills samtliga berörda anser ärendet avslutat. Datum för uppföljande samtal dokumenteras.
 6. Fortsätter problematiken kallar rektor till en träff med vårdnadshavare.
 7. Kvarstår problematiken görs anmälan till socialtjänsten och/eller polisen.
- Trygghetsgruppen ansvarar för att dokumentation görs och arkiveras. Sammanställningsblankett fylls i kontinuerligt.

Rektor är ytterst ansvarig och ingår i trygghetsgruppen.

Uppföljning: Analys av trygghetsärenden för att se hur stor andel av fallen som avser de olika diskrimineringsgrunderna.

Administration av trygghets- och kränkingsärenden görs enligt särskild rutin på kommunens intranät, "BU Kränkande behandling, rutin".

Ytterligare information och stöd

Skolverket

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/krankning-av-elev>

<https://www.skolverket.se/regelverk/nya-regler-om-aktiva-atgarder-i-diskrimineringslagen-1.256400>

Diskrimineringsombudsmannen

<http://www.do.se/stodmaterial/forskola-skola-och-hogskola/nya-bestammelser-for-forskola-och-skola/>

Övriga

<http://www.normkritiskpedagogik.se/414187076>

Salmsson & Ivarsson. *Normkreativitet i förskolan*. Olika förlag (2015).